

DELAUVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 17.

V Ljubljani, četrtek 21. januarja 1926.

Leto I.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 12. pritličje.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.
Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din, za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debela tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglašnem delu stane petna enostolpna vrsta 3.— Din. Pri večjem številu objav popust.

K obletnici Ljeningove smrti.

21. januarja 1924. l. se je bliskovito razširila po vsem svetu pretresljiva vest, da je človeštvo in proletarsko svetovno gibanje izgubilo enega svojih največjih mož — Ljeninga. Ljening spada neoporečno med one duhove, ki jih priznava in spoštuje ves svet brez ozira na narodnost, vero ali politično prepričanje. Buržuazija vidi v Ljeningu moža, ki je pripomogel k zmagi delavcev in kmetov proti gospodi na šestini zemeljske krogle. Proletariat pa vidi v Ljeningu glasnika in vodnika, ki je v življenju in v praksi pokazal, kako se mora voditi borba za zmago socializma.

Ne glede na to, ali pripada kdo od nas bolj desnemu ali bolj levemu krilu proletarske fronte, čutimo in priznavamo vsi Ljeningovo veliko genialnost, njegovo neustrašno revolucijarno voljo, železno doslednost in dalekovidnost. Delavci spoštujemo Ljeninga. Delovno ljudstvo sovjetske unije ga spoštuje in ljubi, ker je ruskemu ljudstvu pomagal pri uresničenju ciljev, ki jih je propagiral od mladih let.

Glavna Ljeningova misel je bila: imperijalistična vojna 1914.—18. je zaključila epoko mirnega, počasnega razvoja kapitalizma, razrednega miru in socialnih reform in otvorila dobo vedno hujše krize kapitalističnega gospodarskega sistema, silovite konkurence med posameznimi skupinami imperijalistov, dobo besnega oboroževanja med sladkim govorenjem o razoroževanju, periodo poostregega razrednega boja, več ali manj odkrite diktature buržuazije in sistematične ofenzive kapitala proti delavskemu razredu. Vse te neizogibne posledice kapitalizma — gospodarsko propadanje, vojne, politično reakcijo, vse to more odpraviti le proletarijat s tem, da prevzame politično oblast v svoje roke in zavestno pospeši ves razvoj v smeri socializma.

Mi vidimo, da ves povojni razvoj Evrope in drugega sveta v osnovi potrjuje to Ljeningovo politično koncepcijo. Potrjujejo jo najnovejši dogodki v Franciji, Nemčiji in celo Angliji, kjer je ostal kapitalizem doslej še najbolj trden.

Ljening je izvedel to svojo koncepcijo tudi v praksi na ozemlju obširne Rusije. Najbolj levi boljševiki današnjega časa, kakor n. pr. Zinovjev sam, so bili takrat proti temu, da se polasti proletarijat politične oblasti v deželi, v kateri imajo večino kmetije.

Ljening je pa dejal: čista socialistična revolucija ni mogoča niti v Nemčiji; delavstvo se mora zvezati s kmeti, mora navezati slike z »zadnjo imperijalistično rezervo« — s kolonialnimi narodi — in s temi zavezniki bo sposobno izvozovati odločilno zmago nad buržuazijo.

Ljening je veroval v mase. Ustvarjal je organizirane kadre najzavednejšega delavstva, še več: organizacijo poklicnih revolucionarjev. Toda vedno je propagiral idejo, da

tudi najbolj revolucionarni in najbolj disciplinirani kadri ne morejo zmagati, če minajo za seboj množice. Krepil je avtoriteto stranke, s tem da je izbiral najboljše elemente iz delavskega razreda za vodstvo stranke. To je bilo zanj jedro. Okrog tega jedra mora biti zbran kader zavednih socialistov, ki vedo v vsakem momentu, kaj hočejo. Okrog tega jedra je pa zbiral široke množice delavcev, kmetov in inteligence. V stranki je bil vedno proti onim, ki so vedno kričali po večji in večji demokraciji v organizaciji in s tem razdirali organizacijo samo. Prav tako se je odločno boril proti onim, ki so hoteli odvajati stranko od množice.

Ljening je bil torej predvsem revolucionarni strateg, taktik in organizator.

Ljening je bil pa tudi državnik. On je imel prvi med vsemi socialisti to srečo, da je umrl sredi zmagovitega delavstva, v zmagoviti, svobodni delavsko-kmečki republiki. Mi smo historični materialisti in kot taki smo prepričani, da so materialni faktorji gonilna sila zgodovine. Toda tudi ideja, živi ljudje so mogoča sila. Ljudje delajo zgodovino! — je rekel prvi historični materialist Karl Marx. Tudi osebnost igra veliko vlogo v človeškem razvoju. Če najdemo veliki časi velike ljudi, sposobne, osebno pogumne, poštene, spretno voditelje, ti lahko močno pospešijo ves razvoj. Vladimir Iljič Uljanov je bil nedvomno taka velika osebnost. Zgodovinsko dejstvo je, da je predvsem njegova zasluga, da je pozval rusko delavstvo v najugodnejšem momentu na barikade, da je znal o pravem času maskočiti in vreči carja in buržuazijo, razgnati konstituentno in proglasiti nad Rusijo oblast delavskih, kmečkih in vojaških sovjetov. V pravem času se je znal tudi umakati: podpirati brest-litovski in riški mir, uvesti takozvano novo ekonomsko politiko v Rusiji.

Mnogi so ga napačno razumeli, kar se žal dogaja vsem velikim duhovom. Toda proletarijat bo prišel končno do svojega cilja preko vseh zmot in zablod.

Združenje delavskih sil, upostava močnih enotnih strokovnih organizacij, ustvaritev močnega vodstva in kadra zavednih zaupnikov, koncentriranje mas proti glavnemu sovražniku — to so naloge vseh resničnih in iskrenih revolucionarjev v Sloveniji. Svesti si teh nalog se složno pridružujemo proslavi Ljeningovega spomina ob drugi obletnici njegove smrti.

RAZPRAVA PROTI ZANIBONIJU.

Rim, 21. jan. Rimska poročevalna agentura javlja, da bo skoro končana preiskava proti poslancu Zaniboniju, ki je baje nameraval atentat na Mussolinija. Razprava se bo predvidoma vršila pred rimskim porotnim sodiščem in v istem času kot se bo vršila razprava proti Matteottijevim morilec v Chietti.

Vojni proračun sprejet.

PREGANJANJE DELAVSTVA. — VLADNE INTRIGE.

Belgrad, 21. januarja 1925. Tekom zadnjih dveh dni je izvedel politični odsek belgrajske policije številne aretacije belgrajskih delavcev. V lokalnih strokovnih organizacij nezavisnih sindikatov je izvršila policija najprej preiskave, razmetala ves inventar, potem pa so aretirali na stotine belgrajskih delavcev. Aretacije se vrste v masah in najbolj čudno je, da se policija brani dati kako pojasnilo.

Umevno, da vlada med tukajšnjim delavstvom nepopisno ogorčenje in delavstvo pripravlja veliko protestno akcijo zoper nečuvstva nasilstva in proti brezobzirni reakciji.

Belgrad, 21. jan. Finančni odbor je sprejel brez bistvenih izprememb proračun vojnega ministra. Kakor Nijčič, je tudi vojni minister zatrjeval odboru, da je bil vojni proračun prvotno za 40 odstotkov višji in da je sedaj „res“ nizek proračun. Proračun ministrstva za vojno in mornarico znaša 2 milijardi 415 milijonov dinarjev.

Vladne stranke, kakor tudi opozicijski so seveda besedičili o Locarnskem miroljubnem duhu, v isti sapi pa zatrjevali, da je predpogoj

države močna vojska. Zemljoradniki so zahtevali skrajšanje vojaškega roka, klerikalci so zahtevali slovenske fante iz Macedonije. Vse govoričenje pa je bilo namenjeno le steno-grafom, ne pa vojnemu ministru.

Belgrad, 21. jan. Politične zakulisne in zahrbtnje borbe udarjajo na dan. V radikalnem klubu so konflikti na dnevnem redu in le vprašanje kratkega časa je, kedaj bo padel predsednik kluba Živković.

O teh sporih je točno poučen tudi Pašić. Vodilni radikali zato žele, da bi se Pašić vrnil takoj domov in preprečil preteči razkol v radikalnem klubu.

Naravno je tudi, da hočejo radikali vzdržati enotnost kluba s tem, da govore o Radićevi nevarnosti. Pričakovati je, da bo prišlo v tem pogledu do skorajšnjega razčiščenja. Samostojni demokrati z vsem svojim aparatom podpirajo boj proti Radićevem, računajoč na to, da jih bodo radikali pritegnili potem v vladno kombinacijo. Pri tem se odigravajo že mnogokrat opazovane najgrše intrige in zakulisne borbe.

Vihar v ogrskem parlamentu.

Budimpešta, 21. jan. Ob največji pozornosti cele politične javnosti se je vršila seja narodne skupščine. Skupščina je bila izredno burna, vendar pa ni bistveno vplivala na preokret političnega položaja niti ni prinesla jasnosti v zločinsko falsifikatorsko afero. — Ministrski predsednik Bethlen je namreč dosegel, da je le on mogel meritorno govoriti o celi aferi. Ker ga je opozicija, predvsem pa socialistična parlamentarna frakcija neprestano motila in z burnimi protesti odklajala njegova izvajanja, je trajal Bethlenov govor nad tri ure.

Opozicija je mogla dati duška proti politični in državno-vojaški aferi le z medklaci in soc. poslance Peyer je v desetih minutah moral utemeljiti svoj predlog, da se na prihodnji seji izvoli parlamentarna preiskovalna komisija.

STAVKA VSEUČILIŠKIH DIJAKOV V ZAGREBU.

Zagreb, 21. jan. Z ozirom na odpust devetih vseučiliških profesorjev na zagrebškem vseučilišču je nastalo med dijaštvom mrzlično protestno gibanje. Na sestanku večeraj dopoldne so dijaki sklenili stopiti v stavko, toda že glasovanja za skupni protest so se federalisti in frankovci vzdržali, kar znači, da se anjenja dijaštva v tem vprašanju ne vjemajo. Obžalovati je, da v takem trenutku, ko gre za svobodo znanosti in vede, niti med dijaštvom niti med političnimi strankami ni edinosti. Odpust profesorjev pomeni političen akt maščevanja; proti nezakonitemu odpustu

bi morala nastopiti vsa kulturna javnost, ne glede na to, kdaj ga je zakrivil in zakaj, ker je to zločin nad svobodo človeške kulture.

KRIZA V FRANCOŠKI VLADI NEIZOGIBNA.

Berlin, 20. jan. Včeraj je finančni minister Doumer na seji finančnega odbora ostro kritikoval sprejete točke takozvane kalne predloge. Predvsem je očital odboru, da mu ni moglo takoj pribaviti potrebnih sredstev na podlagi sklepov Predsednik odbora in poročevalec sta protestirala proti kritiki ter zagotavljala, da je odbor dovolil milijarde indirektnih davkov. Seja je bila silno mučna ter je iznova popostrila spor med odborom in finančnim ministrom.

V boj za Delavsko zbornico!

Delavci, vkup!

Sodrug! — pozor!

Povejte vsem volilec, da so glasovnice, katere pošljejo po pošti krajevnim volilnim odborom, neveljavne! Krajevni volilni odbori so upravičeni sprejemati glasovnice na dan 2. februarja od volilcev, ki bodo glasovnice osebno oddali.

Glasovnice, katere prejme Glavni volilni odbor za volitve v Delavsko zbornico pred 2. februarjem 1926, bodo neveljavne.

Vse volilce pozivamo, da oddajo glasovnice našim zaupnikom. Te glasovnice bodo predstavniki »Združene delavske strokovne zveze« osebno oddali glavnemu volilnemu odboru v času med 2. in 7. februarjem 1926.

Volilni odbor ZDSZ.

Delavci — delavke!

Ne pozabite, da se bliža ura odločitve. Bliža se trenotek, ko se bo odločevala usoda Del. zbornice in ž njo usoda našega strokovnega pokreta!

Klerikalei so nahujskali nezavedne služkinje, da dvigajo zanje glasovnice. Tisoče proletarcev in proletark iz malih obratov in gospodinjstev še ni dvignilo glasovnic!

Zganite se! Nihče naj ne bo pasiven, vsak zaveden proletarec

mora voliti

Združeno strokovno zvezo! Zato vsi po glasovnice v volilno pisarno glavnega volilnega odbora, ki se nahaja v okrožnem uradu za zavarovanje delavcev (nova palača) na Miklošičevi cesti v pritličju soba št. 136. Uradne ure vsak dan, tudi ob nedeljah, od 9—12 in od 3—8 ure zvečer.

Vstanite in borite se!

Borite se, da boste zmagali!

Na volišče! Vsi skupno v boj za delavsko listo Združenih strokovnih organizacij! To naj bo bojno geslo slovenskega proletarijata v dneh velike akeije za našo delavsko skupščino! Na bojno polje, v silno borbo vas kliče vaša proletarska dolžnost, da boste želi kar ste sejali!

Vkup! Pogumno naprej, vaša bo zmaga!

Vsi v boj!

Grožnje klerikalnih podjetnikov.

Včerajšnji »Slovenec« piše dobesedno sledeče:

...Med socialdemokrati v Litiji se s svojimi metodami najbolj odlikuje neki Rus. Svetujemo mu, naj bo lepo miren, ker drugače se mu zna prav lahko zgoditi, da se ob priliki pošlje tja, od koder je doma!

Kaj se to pravi? — Da groze klerikalni kapitalisti z odpustitvijo iz službe vsakemu delavskemu zaupniku, ki se upa zoperstaviti klerikalni demagogiji. Ali ni to najhujši protisocialni teror? Klerikalei, denuncijanti, denuncijanti! Vse podle duše so denuncijantske!

Proti obratnim zaupnikom.

Včerajšnji »Slovenec« se pritožuje nad tem, da so v zagorski steklarni delili volilne kuverte obratni zaupniki. Klerikalei so seveda za to, da bi delili kuverte podjetnik Abel. Ker delavci vedo, da bi klerikalni podjetniki najraje odpravili delavske obratne zaupnike, glasujejo povsod in tudi v Zagorju za listo ZDSZJ, ki bo podvzela takoj po teh volitvah najobsežnejšo akcijo za to, da se v vseh podjetjih izvedejo volitve obratnih zaupnikov, ki morajo postati poleg strokovnih organizacij največji zaščitniki delavstva.

Zopet protestirajo proti volji delavstva.

»Slovenec« si izmišlja neke nepravilnosti pri volitvah v Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani. Njemu se zdi namreč nepravilno to, da so kovinarji — stara avantgarda slovenskega proletarijata — glasovali v ogromni večini za svojo v nešteti bojih preizkušeno kovinarsko organizacijo. Klerikalei so upali, da jim bodo kovinarji nasledili, če bodo postavili mojstra v tovarni za kandidata. Toda tudi v tem so se uračunali. Vsi kovinarji so glasovali za ZDSZJ. Le mojstri: Joger, Sušnik, Kristan, Krušič, Teran, Bregant, Čegonja in Mostar so glasovali za škofovo listo, menda zato, da jim ne bo treba več stavkati.

Buržujske cvetke.

»Jutro«: Ne nasedajte volilnim sleparijam socialpatrijotov! Hinavščina socialpatrijotov! Nezaslišeno početje socialistov in komunistov!

»Slovenec«: Socialisti goljufajo, terorizirajo in kratijo svobodo delavstvu! Delavstvo pokaži, da jih sovražiš. Proč s socialpatrijoti — krščansko delavstvo bo zmagovalo!

»Del. kmetski list«: Socialpatrijoti, agenti velebrške buržuazije, so s pomočjo treh izdajalcev onemogočili samostojni nastop »revolucionarnega« dela proletarijata pri volitvah v Del. zbornico.

»Naprej«: Socialisti in komunisti Kristan-Korunove žlahte hočejo delavstvo oropati! Mi smo pa socialdemokrati. Hoch Bernot!

Ali ni to enotna fronta najboljših »prijateljev« delavskega pokreta? Odgovor na te enotne napade te enotne buržujske fronte bo dal združeni proletarijat dne 2. februarja leta gospodovega 1926.

Kakšen volilni red bi hoteli?

Demokratariji, narodni specialisti, klerikalei in kmetijci bi radi sledeč volilni red:

Glavni volilni odbor naj bi tvorili: komisar za socialno skrb, zastopnik zveze industrijecev in policijski komisar. Glasovnice naj bi delili podjetniki tako, da bi dali knjižico vsakemu, ki ne bi hotel voliti podjetniške

liste. — Delavci bodo že poskrbeli, da v Delavsko zbornico ne pridejo gošpodje, ki si žele tak volilni red.

Klerikalei terorizirajo služkinje.

Pred okrožnim uradom za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti so vedno na delu nahujskani klerikalni agenti, ki plašijo služkinje s peklom in z vsem, če ne bodo volile liste njihovih podjetnikov. Kako nahujskajo služkinje, se vidi iz tega, da je prišlo v uradno pisarno iskat kuverte nekaj služkinj, ki so raztrgale uradne kuverte misleč, da so to »socialpatrijot-ske« kuverte in da so se tiskale za Terseglovovo listo posebne kuverte črne barve.

Z Gorenjskega nam piše delavka, ki ima fanta, ki je bolj pod duhovniškim vplivom: Kaplan je rekel fantu, naj ne plačuje več hranarine za njegovega otroka, če ne bo volila Terseglovava.

Čudne zveze.

Poslanec Kremžar je na nedeljskem shodu v Litiji govoril zbranemu delavstvu o socialpatrijotih in odpadnikih komunizma. To sicer ni nič čudnega — saj je buržuja! Toda v rokah je imel »Delavsko kmetski list« in čital iz njega razne napade na sedanji strokovni pokret in hvalil Gustinčiča in njegovo »linijo«. Iz tega je pa tudi razvidno, da piše »DKL« tako, da pridejo njegovi članki in napadi prav poslanec najreakcijonarnejše stranke v Sloveniji, da agitira s pomočjo tega lista proti Združeni strokovni zvezi.

Na drugi strani pa je SLS seveda napravila »DKL« protiuslugo s tem, da je ugodila skromni želji »voditelja levičarjev« ter prinesla v svojem »Ilustrovanem Slovincu« dve »posrečeni« karikaturi, ki odgovarjata popolnoma dosedanji pisavi »DKL«.

To direktno — obojestransko podpiranje teh »odrešenikov« proletarijata le potrjuje stari izrek: »Gliha vkup štrihla«!

Dokument nasilja demokratov in narodnih socialistov.

Strokovna komisija ZDSZJ je poslala na glavni volilni odbor Delavske zbornice sledečo vlogo:

»V prilogi Vam pošiljam 79 glasovnic (s konsignacijo) delavstva kartonažne tovarne Bonač v Čopovi ulici in Vam sporočam sledeče:

V soboto je poklicala neka uradnica Bonačeve tovarne telefonično Strokovno komisijo in je povedala, da so prišle glasovnice za volitev v Delavsko zbornico in je rekla, da naj takoj pride g. Kravos tja, da bo uredil zadevo z glasovnicami. Tudi je rekla, da ženske ne vedo, zakaj gre. Dalje je povedala, da bo zvečer izplačevanje mezd in da bo pri tej priliki pustila podpisati glasovalne kuverte in jih obdržala.

Iz tega razgovora sem razvidel, da gre za neko manipulacijo z glasovnicami in sicer kakor je bilo sklepati iz imena g. Kravos-a, ki je tajnik Na-

rodno-socialne zveze, na korist »Neodvisne delavske stranke«.

Ker mi je znano, da je v Bonačevi tovarni znatno število delavstva, ki simpatizira z našo organizacijo in kandidatno listo, sem imel interes, da preprečim oddajo glasovalnih kuvert g. Kravosu, zlasti ker sem opazil, da ima dotična, ki naj bi bila pobrala glasovnice že gotove instrukcije, ki se ne vjemajo z volilno svobodo.

Zato sem poslal v Bonačovo tovarno dva zaupnika. Eden je opazoval početje med delavkami, ki so odhajale iz tovarne, drugi zaupnik pa se je podal v pisarno in je tam videl, da so delavke prejemale plače in da so poleg tega bile siljene, da so podpisovale kuverte in to kljub protestu nekaterih delavk. Večje število kuvert, ki jih delavke niso hotele podpisati, pa delavkam sploh ni bilo izročeni.

Vse te kuverte, deloma z glasovnicami, deloma brez glasovnic je dotična uradnica izročila našemu zaupniku, o katerem je domnevala, da je zaupnik »Neodvisne delavske liste«.

Iz tega početja je razvidno, kako pristaši »Neodvisne delavske liste« izpolnjujejo tajno okrožnico na delodajalce (priobčena v »Delavcu« z dne 8. jan. 1926, št. 2., ki jo prilagamo) in kako kršijo o pravih volitvah in volilno svobodo.

Predlagam glasovnice po priloženem seznamu proti potrdilu in prosim, da glavni odbor potrebno ukrene, da bodo tudi delavke Bonačeve kartonažne tovarne v Čopovi ulici mogle izvršiti po svoji volji volitve v Delavsko zbornico. — Joža Golmajer, l. r., tajnik Strokovne komisije za Slovenijo.

Strašilo lazi po Sloveniji.

Strašilo lazi po Sloveniji... Strašilo vstajajoče delavske armade. Strašilo 14 umorjenih železničarjev lazi po Jugoslovanski tiskarni. Strašilo 6 trboveljskih rudarjev preganja demokrate. Sam minister iz Beograda naj bi po Pueljevi in Smodejevi želji prepodil to strašilo. Ne bo ga prepodil.

Pravijo...

Mi imamo vedno patent na cesarske patente.

Sodnija in kaznjenci baje rabijo novega uradnega zdravnika. Da bo predpisoval gorke in mrzle obkladke, da bo kuriral s postom želodce in s temnico očesne katarje. Zato so razpisali v »Uradnem listu« to mesto, obljubili 5000 Din plače s primernimi dokladami, obenem pa zahtevali: zdravnik-kompetent mora biti rojen, mora imeti cepljene kozce, poleg šolskih izpričeval pa mora poznati tudi cesarski patent iz 1854. leta.

Sedaj pa naj najde človek ta cesarski patent. Vsak narodnočuteči človek je vrgel v koš vse avstrijske spomine. Za kaznilniškega zdravnika na je še zmerom potreben cesarski patent.

Dva temeljna patenta torej le še držita: Prügelpatent in arestantovski patent.

Charles Dickens:

Božična pesem

v prozi.

„Sem to kdaj zahteval?“

„Z besedami? Ne. Nikoli.“

„S čim potem?“

„Ker si spremenil naravo, spremenil duha, si osvojil drugo pojmovanje življenja, si postavil drugo upanje in drug smoter svojemu dejanju; ker si zavrgel vse, kar je dajalo v tvojih očeh moji ljubezni kako veljavo. Če bi vsega tega med nama nikoli ni bilo,“ pravi dekle mило, a mirno ga gledaje, „povej mi, bi me iskal in snubil sedaj? Ne, ne!“

On se proti svoji volji uda za resničnost njene slutnje. Kljub temu dé s težavo: „Misliš, da ne?“

„Rada bi mislila drugače, če bi mogla,“ odgovori ona. Ko sem spoznala tako resnico, sam Bog vé, kako je silna in nepremagljiva. Če bi bil ti danes, jutri ali včeraj prost, kako bi mogla zlasti jaz verjeti, da boš volil deklico brez dote — ti, ki tehtaš celo v trenutkih največje zaupljivosti z menoj — vse po dobičku! Ali če bi se za hip tako izneveril svojemu vodilnemu načelu in jo volil, ne bi vedela, da se boš tega še bridko kesal? Vem in te dane besede odvežem. Iz dna srca iz ljubezni do njega, ki si bil!“

On hoče govoriti, a ona nadaljuje obrnjena v stran.

„Morda te bo bolelo — spomin na to, kar se je zgodilo, me skoro navdaja s tem ugrajenjem — a le kratko in pozabil boš z veseljem ta spomin kakor nekoristne sanje, iz katerih si se na srečo prebudil. Da bi bil srečen v življenju, ki si ga izvolil!“

Pri tem se ločita.

„Duh!“ zastoče Scrooge, „Ne kaži mi več!“

Vedi me domov! Zakaj me mučiš?“

„Še ena senca!“ veli duh.

„Nobene več!“ zaječi Scrooge. „Nobene več!“

Nočem je videti. Ne kaži več!“

A neusmiljeni duh ga zgrabi z obema rokama in ga prisili opazovati, kar se godi.

Sta pričči drugemu prizoru, v sobi ne baš veliki, a mični in polni udobja. Ob peči sedi lepa, mlada deklica, tako podobna prejšnji, da jo zamenja Scrooge z njo, dokler ne opazi prejšnje, sedeče nasproti hčeri, zdaj ljubki gospej. V sobi se razlega velik hrup in šum; zakaj tu je otrok, da jih Scrooge v svoji razburjenosti ne more prešteti; a niso podobni v pesmi slavljeno čredi, ne miruje jih štirideset kakor eden, temveč vsak otrok razgraja za štirideset. Posledica so prava pobuna, a nihče se za to ne zmeni: nasprotno, mati in hčerka se sami od srca smejeta in veselita. Poslednjo, ki jame kmalu posegati v igre, mladi tolovaji brez usmiljenaj opleni. Kaj bi dal,

da bi bil eden izmed njih, dasi ne bi bil mogel biti nikoli tako sirov, ne, nikoli! Ne bi za bogastvo vsega sveta razmrščil in raztrgal teh spletenih kodrov! In dragocenega čevlčeka, ne bi bil ga ugrabil — sam Bog me obvaruj — za življenje! Pomeriti ji v šali pas kakor ona drzna, mlada zalega, jaz tega ne bi bil mogel!

Zdajci se sliši trkanje in temu sledi v sobi takšno prerivanje, da odnese njo s smehom na obrazu in z obleko v neredu proti vratom, središčen poskakujoče in razgrajajoče drhali. V tem hipu vstopi oče v spremstvu moža, obloženega z božičnimi igračkami in darovi. Deca zaženejo krik in vik in navalijo na nezavarovanega nosača. Plezajo nanj po stolah kakor po lestvah, vderejo v žepe, opleni jo papirnatih zavitkov, obešajo se mu na ovratnico, grabijo krog vratu, bijejo po hrbtu in pestijo noge v neugnani sli! Razlegajo se kriki strmenja in veselja, s katerimi sprjemajo razvitje vsakega zavitka. Raznese se pretresljiva vest, da so zasačili dojenčka, ko si je nebogljence vtikalo v usta lutkovno ponvico, in imajo ga na sumu, da jo po vsej priliki že pogoltnil lesenega purana, prilepljenega na lesen krožnik! Še večje je pomirjenje, ko doženejo, da je bil strah neutemeljen! Veselje, hvaležnost, zanos: vse to je bilo nepopisno. Bodi povedano le še to, da so odšli naposled otroci in njihove radosti iz sobe po stopnicah v najvišji del hiše, kjer so polegali v potih-nili. (Dalje prih.)

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Četrtek, 21. jan.: »Henrik IV.«, F. petek, 22. jan.: »Krpian mlajši«, D. Začetek ob 20. uri.

Opera:

Četrtek, 21. jan.: Zaprt, petek, 22. jan.: »Aida«, A. Začetek ob 19.30.

»Obrt gospe Warrenove«. Dva dramska problema si tu gradita pot na odr. Prvi je socialni: gospa Warrenova ne more živeti s poštenim delom, zato se udinja kot zvodnica. Njeni hčeri, ki študira na vseučilišču, je to zoperno. Tu se pojavi drugi problem: spor med materjo in hčerjo. To je drama trpljenja. Mati trpi, ker išče sreče v življenju samem, hči trpi, ker ne ve, čemu bi živela in sploh čigava hči je. Dramatski prizori med materjo in hčerjo so ostro zarisani. Podrobna recenzija jutri.

Slovensko gledališče. Različno smatrajo gledališče: nekaterim je vzgajališče, drugim zabavišče, tretjim je gledališče svetišče Muz, ki naj nudi zgolj umetniško uživanje. Eni kot drugi gredo v ekstrem, eni kot drugi greše na stvari sami, ker hočejo gledališče priklopiti v monopol samo poedine struje, ali celo samo poedinega stanu. Ne tako! Gledališče je nas vseh! Prav je, da kritika skrbno pazi na vse pomanjklivosti, ni pa prav, če je osebno pobarvana. Pa Slovenci smo pač taki: osebni do pretiranosti, izključujoči vse pomsleke, samo v politiki smo večni kompromisarji. In tako je radi gledališča užaljena sedaj ena, sedaj druga struja, trpi pa gledališče, trpi javnost, pojmi kakšno naj bo faktilno gledališče, pa ostajajo nedotakljivi, vsakdo se jim boji iz raznih vzrokov pogledati v obraz. Rekli smo že, da je gledališče za vse, to pa zato, ker za gledališče prispevamo vsi, ne samo oni, ki se mogoče stalno pečajo. Mi smo mnenja sicer, da naj gledališče ne uprizarja predstav, ki bi v nas vzbujala samo hipnotično ugodje, hočemo, da nam gledališče daje življenje v vseh svojih bojih, barvah in lepotah, predloženo v umetnosti. Umetnost je za nas tolikanj sveta, da vidimo v njej in hočemo od nje čustev, ki nas preprežejo tako močno in silno, da ne bomo ob umetniški padali v mračna razglabljanja o pomenu in nepomenu življenja, pač pa da bomo nezavedno, sugestivno vzljubljali življenje, njega dolžnosti in zahteve in v tem gledali namen in pomen življenja. Umetnina mora vse to umetniško vključevati, nakrpano in našemljeno tendenco odklanjamo. Takih umetnin je še dovolj na svetu in če jih nimamo Slovenci, ali če slovenskim dramatikom na pr. ni do takih, izposodimo si jih od drugih. Umetnost je občečloveška lastnina. Tako je v kratkem naše stališče na gledališču; smo za kritiko, ker kritike je potrebno, kritika pa pri nas posebej še zlasti kritike potrebna. Kar bo dobrega in kar je dobrega, bomo pozdravljali, kar bo slabega, bomo zavračali.

Radić — Pribečević v Ljubljani.

V nedeljo je bil v Ljubljani Svetozar Radić, nekaj tednov prej pa Štefan Radić. Ta dva moža veljata v političnem življenju države precej. Oba njiju shoda, ki sta jih priredila v Ljubljani, sta bila jako dobro obiskana. To je dobro znamenje, kar dokazuje, da se Ljubljančani zanimajo za politiko, čeprav odobravajo dobre dovipe vsakega politika, Petra ali Pavla. Tudi oba ta dva shoda so Ljubljančani obiskali strankarsko vseprek in danes ti pripovedujejo kupe šal in zbadljivk obeh govornikov, če jih le hočeš poslušati. Nihče ti pa ne ve povedati, kakšno smer, kakšne probleme sta govornika razvijala v svojih govorih.

Pribečević in Radić sta na teh shodih opravičevala svoje delovanje ter napadala nasplošno svoje politike, da bi s tem zbudila med poslušalci interes zase. Tako dela vsak meščanski politik, ki nima sigurnega programa, da bi

z njim vplival na javno mnenje. Zlasti značilna je bila gesta obeh govornikov, da sta se Slovencem laskala, neglede na to, da sta demokratska in radićevska stranka na jugu silno škodovali ugledu Slovencev s svojimi pamphletskimi poročili po shodih in v časopisu. Tu nista ti dve stranki grešili nič manj kakor naša nekdanja revolucionarna klerikalna stranka.

O Radićevem nastopu v Ljubljani smo že povedali svoje mnenje. Potrebno je pa tudi, da se nekoliko obregne mo ob Svetozarja Pribečevića.

Pribečević je za edinstvo države, pa je proti sporazumu, ki ga je napravil Radić s Pašićem. Pribečević je za samoupravo, je pa tudi za teror, je za znižanje davkov, ni pa poudaril, da je proti velikim kreditom za militarizem, pravi, da je za reformo (kakšno, ni povedal!) socialne zakonodaje, ipak je bil v vladi, ko se je sklepalo o omejitvi raznih socialnopolitičnih in delavskovarstvenih ter zdravstvenih ustanov. Pribečević ni bil za preganjanje učiteljev in uradnikov, ampak le za njih — discipliniranje; sploh Pribečević je hotel uvesti še hujšo diktaturo v državi, nego so jo zahtevali okostnili radikali. Ta politika, ki ima svojo zgodovino se ne da mnogo opravičevati, zlasti ne zaradi tega, ker mora vsak demokratičen politik zavojevati in uvesti edinstvenost države, kolikor ta odgovarja dejanskim potrebam po tem sporazumu, ki je nedvomno imel moralno podlago v političnih strankah. Toda Pribečević je enako diktiral, kakor so diktirali radikali in diktira sedaj z njimi Radić. Zato trdimo, da so v naši državi prav zaradi te pogrešne politike, ki je dejansko diletantska, nastale današnje težke razmere, ki bi bile sicer že davno premagane ob resnobi politikov.

Če razmotrujemo tukaj o politiki meščanskih strank v državi, nikakor nečemo reči, da se strinjamo z njo. O ne! Dokazati le hočemo, da je politika meščanskih strank na celi črti protidelavska, strankarsko egoistična ter da je ta h konsolidaciji države, ki jo imajo vedno na jeziku, malo prispevala, pač pa ves čas razvnela gospodarske in plemenske strasti, zaradi katerih tudi delavski razred trpi.

Po svetu.

»Radnički pokret«. V Sarajevu sta izšli 1. in 2. številka »Radničkoga pokreta«, edine revije jugoslovanskega socialističnega pokreta. List ima izredno bogato vsebino izpod peres znanih social. delavcev. Dragiša Lapčević »Borba« in »Radnički pokret«, Jov. Jakšić »Pot do delavskega pokreta«, Živote Milajkovića »Perspektive delavskega pokreta v Jugoslaviji«, Bogdana Krekića »Logika razredne borbe«, dr. Živka Topalovića »Naš finančni kapital« in dr. Alojzija Zon »o statistiki delavstva Sarajevske tovarne duhana. Bogata sta »Pregled« in »Beležke«. »Radnički pokret«, ki ga izdajajo Jov. Jakšić, dr. Mojsije Zon in drugovi v Sarajevu, se naroča pri društvu »Radnički dom«, Sarajevo, in stane na leto Din 60.—, posamezna številka pa Din 5.—. Revijo našemu delavstvu toplo priporočamo.

Cerkev je bila vedno srdita sovražnica eksperimentalne fizike, in to ne brez poudara. Fiziki so s svojimi poizkusi lahko tekmovali z duhovščino, kateri so bili pridržani »čudeži«. Vnel se je takoj »spočetka oster boj, ki je segel celo do živali. L. 1601 je bil v Lizboni sežgan neki človek, ki je zdresiral svojega konja.

Slavni zvezdoznanec Kopernik, ki je živel od 1473—1543, je doživel tudi žalostno usodo, da se je vse obrnilo proti njegovemu »heliocentričnemu sistemu«, to je teoriji, da se zemlja vrti okoli solca. L. 1616 so postavili njegovo knjigo o omenjenem sistemu na indeks prepovedanih knjig. Zanimivo je, da je kongregacija indeksa dovolila šele l. 1822 tiskanje knjig, ki so pisale o kroženju zemlje okoli solca. Do tedaj se je za verne kristjane vrtele solnce okoli zemlje. Zoper Kopernika je nastopil poleg papeža celo Luther, ki mu je očital, da je njegova teorija bedastoča. Svoje mnenje je utemeljil s tem, da je po sv. pismu Jozua ustavil solnce in ne zemlje.

Dnevne novice.

Delavstvo zmaguje vsak dan sijajnejše. Po tovarnah vseh krajev Slovenije zmaguje z absolutno večino glasov lista ZDSZJ. Delavstvo neustrašeno uveljavlja svojo voljo.

Kolikor očividnejši in sijajnejši je napredek delavskih glasov, toliko večji nemir in nervoznost nastaja v »Jutrovi« in katoliški deželi. Gospodje se tresejo in v strahu pred ljudsko sodbo protestirajo in protestirajo.

Ej, reakcionarji, motili ste se, če ste mislili, da bo ostalo nekaznovano vse vaše sedemletno protidelavsko početje: Zaloška cesta, zakon o zaščiti države, obznana, 1. junij v Trbovljah, uvedba 3.4% davka na ročno delo, preganjanje delavskih zaupnikov itd. — Vse to bo maščevano! Ljudska sodba in obsodba bo strašna. S kakšno merostjo merili, s tako vam bo odmerjeno. Bôjite se ljudske volje, trepetajte pred njo, protestirajte proti njej — izognili se ji ne boste!

»Za milijone jim gre«, pravi večerajšnje »Jutro« v članku o volitvah v Del. zbornico. Vse to smo vedeli že prej. Novo je samo to, »da priznava sedaj glasilo demokratov javno, da jim gre le za milijone.«

Javno vprašanje. Iz vrst grafičnih delavcev smo izvedeli, da je tehnični ravnatelj Narodne tiskarne g. Jezeršek baje zagrozil osebju Narodne tiskarne, da bo odpuščeno, ako ne voli »Neodvisne (?) Žerjavove liste«. Ker tem vestem ne moremo verjeti, pričakujemo tozadevnega pojasnila ali vsaj izjave, če je tehnični vodja dobil tako naročilo od — višje instance a la ... m e tutti quanti!

Zima je tudi Ljubljano zagnila v nekako mračno življenje. V sredini mesta je življenje ponehalo, mladina se je umaknila s promenade, ljubljansko ženstvo se drži peči in le po opravičilih bega čez ulice. Sneg je pobelil itak vedno blatne ljubljanske ceste, drdranje avtomobilov je zatonilo v snegu, prijetno pa pozvončljavajo sani, v katerih se stiskajo premrle kmetice in skoro čez glavo zavite ljubljanske dame. Polne so pa ceste delavcev, ki odmetavajo sneg in ga odvažajo v Ljubljano. Med njimi je dosti različnih obrazov, ki so pred zimo begali od Poneija do Pilata za službo. Zima jih je rešila. Vajeni sicer drugačnega dela, so spretni tudi v svojem novem poslu. Kruh je kruh — če ga ne nudi samo čebela, dober je tudi z lopate. Tivoli je pa živ in mlad, v njen gostoli kot poleti, kadar se ženijo vrabci. Mladina ne pozna mraza, ne čuti utrujenosti, grad mgoli mladih sankarjev »kontrabantarjev«, učitelji pa tarnajo, beležijo zamude, bogve, če bodo opravičene. Jaz bi jih opravičil, vsaj, da ne morejo reči tujci, da je Ljubljana zaspana. Je pač tako; so, ki kolnejo zimo, so, ki jo blagrujejo, ker jim daje vsakdanjega kruha — kar je tudi nekaj.

Iz sodiščnih razglasov. Piše nam prijatelj našega lista: Te dni sem se mudil na ljubljanskem sodišču. Čakanje sem preganjal s čitanjem razglasov na deski v pritličju. Tam sem bral med drugim, da se išče lastnik srebrnih žlic, ki ima vgravirano, da so last — hotela »Union« —. Potem se pozivajo imetniki depozitov, ki so že nad 30 let vloženi pri tem sodišču. Ti depoziti (med drugim) so:

Kahn Marija od 13. febr. 83 = 2½ p.
Uranič Marija od 17. maja 83 = 6½ p.
Slokar Ana od 28. febr. 86 = 9½ p.
Širok Jurij od 7. februarja 92 = 3½ p.
Štefe Helena od 7. febr. 92 = 1½ p.
Košir Uršula od 7. febr. 91 = 2 p.
Namre Andrej od 6. febr. 91 = ¼ p.
Vsak od teh naj se zgleda in uveljavlja svoj depozit tekom 1 leta, 6 tednov in 3 dni. Bog ve, koliko štempelnov in taks bo treba za uveljavljanje depozita — pol pare. O, sv. Birokracij — nisi še umrl. Pravijo, da se je v SHS nov rodil...

Zelena garda se je zbrala, ko zajcev sto je pokončala, iz kotla naliva ji mali točaj in srce ogreva vsem »Buddha« čaj! 75.

Popravek. V večerajšnji notico »Zanimiva izjava«, ki smo jo objavili večeraj pod »Dnevnimi novicami« se nam je pomotoma vrnil odstavek, ki ne spada pod to notico. Dotična notica konča pri besedah: »Zato nam pričajo izjave v navedenih listih, in ker rešitev željno pričakujeta.« — Nadaljnji, zadnji odstavek, ki spada pod dopise, tu odpade.

Zagonetna tatvina. Kuntar Zofija je kasirka v gostilni Koroški dom na Poljanski cesti. Dnevni izkupiček je navadno hranila v zaklenjeni omari v stanovanju gostilničarke. Prav tako je spravila 1100 Din dne 17. t. m. Drugo jutro je pa zapazila, da je omara odklenjena in da ji je zmanjkala navedena svota. V sobi sta spala sin in hčerka gostilničarke, in tudi v košaro sina je bilo vlomljeno. Vendar je študentovskemu inventarju prizanesel. O zagonetni tatvini niso mogli dognati nič natančnejšega. Vsekakor je moral biti vlomilec in tat do bro verziran o vseh potankostih stanovanja in poučen o navadi kasirke.

Pošten tovariš. Ovčjak Peter iz Šmartnega pri Slovenjem Gradcu je bival s svojimi tovariši delavci v Selu. Bili so prijatelji med seboj in zaupali so si drug drugemu. Čez noč je pa izginil; pošteno oskubil svoje tovariše. Pobral jim je več obleke, čevljev, srebrno uro, delavsko knjižico in raznih potrebščin v skupni vrednosti 2500 dinarjev.

Z Vodnikovega trga. Zima je omejila potrebe in nepotrebe ljubljanskih gospodinj. Dominirajo mesarji, so pač pod streho, izredčilo se je pa število okoliških kmetic. Zato ni čudno, da je povpraševanje po krompirju vedno večje, in da trnovske vrtnarice ne morejo ustrezati zahtevam po salati. Je pa trg kljub temu še dosti zaseden in kaže še vedno tipičnost proletarskega življenja, ki se največ vrti okrog zeljarje in reparie.

Radi številnih tatvin sta bila aretirana H. in njegova priležnica F. Zivela sta precej udobno življenje, seveda na račun raznih »pridobnin«. Zlasti trgovina švab je v to svrhu dajala precej neprostovoljnih prispevkov. Oba se bosta mogla zagovarjati radi svojih čednih in nečednih dejanj.

Iz kronike poštnih tatvin. Iz pošiljke, ki jo je poslal dne 11. avgusta 1925 Petar S. Štefanović iz Kosjerića — Srbija sicer na naslov H. Suttner v Ljubljano, je bila ukradena nikeljnasta Anker - remontoir ura, vredna 158 dinarjev.

Cigani so že od nekdanj proklet rod, ki se živi če ne od dela, pa od tatvine. Pri slednjem poslu niso dokaj zbirni. Tudi kokoši se lotijo. Tako sta mimogrede ukradla iz kurnika Ivana Ravljana v Šoštanj dva cigana kar 4 kokoši, vredne 250 Din. Za prvo silo je že bilo.

Policijska kronika. Dne 20. januarja 1926 so bile izvedene sledeče aretacije: 1 radi tatvine, izsledovanje v policijskem dnevniku, 1 radi nedostojnega vedenja, prav tako zasledovano v policijskem dnevniku ter vložene sledeče ovadbe: 1 radi tatvine, 1 radi suma tatvine, 2 radi kaljenja nočnega miru in žaljenje straže, 1 radi pobega z doma, 2 radi pijanosti, 28 radi prekoračenja cestno policijskega reda, 3 radi prestopka obrtnega reda, 2 radi prekoračenja policijske ure.

Širite »Del. Politiko«!

Šport.

Gostovanja ruskih nogometašev po Evropi. Iz Rusije je dospelo nogometno izbirno moštvo, ki tekmuje z različnimi nogometnimi društvi. Je zelo dobro sestavljeno in igra sicer po starem sistemu, vendar se igra tako odlikuje, da so po tekmi, ki se je vršila v Parizu 1. januarja t. l., hvalili igro celo meščanski listi. Prva igra se je vršila v Parizu proti moštvu francoske delavske športne federacije (Rdeče šp. Int.) z rezultatom 5:0 (1:0) za Ruse. Navzočih je bilo na tekmi 10—12.000 oseb. Druga tekma se bo vršila v Epinayu proti izbirnemu moštvu pariškega okrožja. Med tem so pa dobila pozive na tekme moštva, ki so včlanjena v Lucernski Internacijonalni, in to nem-

ška in švicarska. Društva so to sprejela in sicer po predpisih, sklenjenih na pariškem kongresu. Ti so za moštva Rdeče šp. Int. sledeči: »Vzdržati se morejo vsake politične agitacije, in gosti so izključno Nemške delavske telovadne in športne Zveze.«

Nemški delavski nogometaši na Saškem nameravajo prirediti o Binkoštih nogometno tekmo z angleškim moštvom. Enako nameravajo odigrati v tem okrožju tudi tekme s Finsko in Ogrsko.

Teško atletično tekmo namerava prirediti Svobodna težkoatletična sekcija iz Kölna z alzaško-lotarinško zvezo, ki jo je že povabila. — Teškoatletični medmestni boj Saargemünd Lorenna — Gerskiler (Sarsko okrožje) se je končalo z zmago onih iz Sargemünd. Revanžna tekma se vrši v februarju.

Celje.

Avtoriteta policije. Tatovi nimajo pred našo policijo nobenega respektja, ker se je že ponovno pripetila tatvina pisalnega stroja v vrednosti 4000 Din v poslopju policijskih uradov. Ne vemo, če so že tatu izsledili ali ne.

Pravijo, da bo prihodnje dni seja občinskega odbora celjskega. Torej vendar enkrat! Mislili smo že, da spi gospoda na magistratu spanje pravičnega. Menda je bila tudi pregrupacija N. B. temu kriva, da tako dolgo ni bilo seje. Prihodnja seja utegne biti zanimiva. O poteku bomo poročali.

»Slovenec« pravi v eni zadnjih števil, da bo stanovanjsko sodišče v kratkem pred skrajno težko nalogo. V času poslovanja stanovanjskega sodišča je bilo sklenjenih več poravnjav, pri katerih so se najemniki zavezali, da bodo v mesecih od februarja do maja izpraznili dosedanja stanovanja in se preselili kam drugam. Kam? vprašuje »Slovenec«. Vidite sedaj hianco! Ali nismo mi vse to že takrat povedali, ko so bile volitve v Nar. skupščino. Takrat so vse stranke brez razlike obljubljale stanovanjskim najemnikom, da se bodo v bodočem parlamentu brigale za zaščito najemnikov. Če bi imeli socialisti samo enega poslanca v parlamentu, bi po njih demagoški mentaliteti trdili, da so socialisti krivi tega skrajno slabega zakona. Od sedaj smo videli, da ste vsi enaki, ker so vse stranke obljubljale takšen stanovanjski zakon, da bodo najemniki po njem dobro zaščiteni. Videli smo v vladi razne spremembe, ni se pa spremenilo političnega siste-

ma. To kar je ena vlada sklenila, je druga potrdila. Pred očmi ste imeli samo revne hišne lastnike, katerim ste hoteli zboljšati njih hišno rentnino. Pa dobro, če se vam danes smilijo najemniki, ki ne bodo vedeli kam, ko bodo morali zapustiti svoje sedanje stanovanje, se še lahko najde izhod. Celjski vikar naj kot prvi pokaže svojo krščansko ljubezen do bližnjega. On nima družine, razpolaga pa z dvonadstropno hišo na Slomškovem trgu, naj jo da deložiranim strankam z nedolžnimi otročki na razpolago. Ravno tako naj napravijo drugi krščanski bogataši. Tudi demokrati lahko na ta način pokažejo, da imajo srce na pravem mestu in da smo mi demagogi in onisti, ki so res za revno ljudstvo. Če boste ta naš nasvet upoštevali, bodo sedaj, ko je katastrofa že pred vratmi, reveži vsaj do neke mere potolaženi. Bojimo se pa, da bodo naši nasveti zaman.

Odmevi od zadnjega požara pri Kirbischu. Veliki požar na Ljubljanski cesti pri Kirbischu je izgledal, predno je nastopila požarna bramba v akcijo silno nevaren. Vsaka taka nesreča da povod na prostor prihitečemu občinstvu raznovrstnim kritikam. Vsak bi sodi po svojem. Med tem, ko je občinstvo delalo svoje opazke, je gasilno moštvo z največjo naporostjo delalo da se ogenj ni mogel širiti in je ostal v obsegu, kakor ga je gasilstvo dohitelo. Ljudje, ki o gasilstvu nimajo pojma, bi radi videli, da bi gasilci z vsemi razpoložljivimi sredstvi metali na gorečo maso vode, kolikor se da. Noben od teh lajkov pa ne pomisli, da napravi voda lahko več škode, kakor pa sam požar, posebno pa na sezidanih poslopjih, v katerih se nahaja tudi pohištvo itd. Gasilci sicer ne zameri in tudi ne poslušajo nerazsodnih kritikov, pač pa ga mora jeziti, če čita v »Jutru« poročilo, ki se sklicuje na strokovnjaška mnenja, ki ne odgovarjajo resnici. Tako na primer ne zna tak strokovnjak razločevati parne brizgalne od motorne. Ravno takšni neodgovorni strokovnjaški kritiki so krivi, da gasilstvo nima vsega tega, kar bi bilo treba, da bi imelo. Naj bi ti kritiki enkrat pogledali v kakšnih prostorih mora po celih dnevih prostovoljno moštvo po vsakem požaru delovati, da spravi orodje in vse drugo v tisto stanje, ki ga mora vsakokrat najti, ko jih kliče dolžnost. Vsak pameten opazovalec, pri zadnjem požaru in predvsem tudi lastnik, ki ga je nesreča zadela, bo priznal, da je bilo gasilstvo popolnoma na svojem mestu.

Hrastnik.

Nedeljski »Slovenec« je objavil dopis iz Trbovelj radi občinskih volitev. V tem dopisu, ki je poln svete jeze radi skupnega nastopa delavstva, trdi neki vsevedež, da je tukajšnja »Svoboda« sestavila skrajno levičarsko listo za občinske volitve in s tem razbila enotno listo. Da je vse to od začetka do konca iz trte izvito, ni treba povdarjati. Pač pa hoče »Slovenec« dopisnik našo »Svobodo« denuncirati, češ tamkaj se zbira komunistična mladina; oblast, uporabi zakon o zaščiti države in razpusti »Svobodo«, kakor prejšnjo »Vesno« in mladina bo drvela za nami, kleriki. Pa se motite gospodje. **Socijalistična** mladina ostane revolucionarna in bo strla prej ali slej tudi črnega zmaja. Dokaz temu je dejstvo, da zapuščajo vrste črnihov dosedaj zaslepljeni mladeniči in prihajajo v našo proletarsko »Svobodo«. »Svoboda« ni politično društvo, to naj si zapomnijo vsi, ki hočejo biti denuncijantje. Da se pa enotna lista ne bo razbila, to bodo preskrbeli že v boju preizkušeni delavci, pa najsi bodo iz skrajne leve ali iz zmerne desne. Klerikalci vedite, da se vaš poizkus ne bo posrečil. **Svobodaš.**

Ruše.

Nisem se takoj oglašil po izidu našega dnevnika, ker sem bil imenja, da to kar vam želim jaz povedati, vam želi na sto drugih Rušanov, med njimi bolj sposobni dopisniki. Ker se doslej ni drugi oglašil, naj velja moj dopis za pozdrav našega tako zaželjenega dnevnika, o katerem imamo popolno prepričanje, da bo v stanu nam dajati informacije o našem dnevnem življenju. Upanja sem, da si bo proletarska javnost potem dnevnika tudi bolj izmenjavala misli, da tako skupno pridemo na končni cilj. Mi ruški delavci smo na svojih ramah mogli občutiti, da nas more le ena močna organizacija voditi do zboljšanja naših gmotnih razmer. Kakor ne moremo imeti vsak svoje organizacije, tako tudi ne more imeti vsak svojega glasila. Upam, da bo naš dnevnik ostal naš za desno in levo orjentiranega delavstva, ker bo v taki luči našel med nami najširšo zaslombo in ga v ta namen topleje pozdravljam z ostalim proletariatom iz Ruš.

Na dnevnem redu so sedaj pri nas volitve v Delavsko zbornico. Dne 17. t. m. smo sklicali sestanek pri Brejcu, da se za gotovo izvolitev naše liste boljše pripravimo. Za ta sestanek je vladalo splošno zanimanje, zlasti zaradi tega, ker bi imela poročati s. Makuc in s. Petejan. Toda sporočila sta, da ne moreta priti, ker sta že drugam odločena. Ker se je kljub slabemu vremenu zbralo nad 100 delavcev, je dal predsednik na znanje, da bo poročal o pomenu Delavske zbornice in o naših razmerah naš s. Magdič, kar smo tudi soglasno odobrili. Za njim sta še v istem zmislu govorila s. s. H. in S. in drugi, na kar se je razvila splošna debata. Tudi »Svoboda« nam je pokazala lep napredek. Zapeli so nam par krasnih pesmi za kar smo jim hvaležni. Tudi naša strokovna organizacija se prav pridno giblje. To seveda ni vsem prav, in nekateri skušajo z raznim podtikovanjem to gibanje zadrževati. Naš list »Delavska Politika« moramo prav iskreno priporočati vsem tistim, ki menijo, da mora biti Delavska zbornica zatočišče delavstva, ne pa tovarniška kantina, razbijalnica, pretepavnica in pijančevalnica, kakor bi to menda radi imeli takozvani »Unijonaši«. Vsi oni, ki mislimo z svojimi možgani, in imamo kaj razredne zavesti, smo pokazali že na naših sestankih da se bomo borili za sijajno zmago naše liste.

Ptuj.

Muzejsko društvo v Ptuju smatra kot svojo najvažnejšo nalogo, širiti omiko in prosveto med vsemi sloji tukajšnega prebivalstva. V to svrhu se je odločil odbor, da priredi v kratkem več poljudno znanstvenih predavanj, posebno o naši kulturni zgodovini, o življenju in navadah našega naroda, o umetnosti itd. Predavali bodo deloma člani odbora, deloma odličnejši strokovnjaki iz Ljubljane in Maribora. Vstopnina je skromna in služi le, da krije društvo gotove izdatke. Prvo predavanje se vrši dne 20. t. m. ob 17.30. v Glasbeni Matici, Hrvatski trg. Predaval bo g. dr. A. Kolarič, vseuč. asistent iz Ljubljane o slovenskem jeziku in vzhodnoštajerskih narečjih. Dne 27. t. m. pa bo predaval istotam prof. dr. Glaser iz Maribora o pesniku in mislecu Antonu Aškercu. Nadaljnja predavanja bomo pravočasno objavili. Delavci naj ne zamude te prilike, ki se ji nudi za izobrazbo. Tudi zasluži Muzejsko društvo v Ptuj, da ga delavstvo izdatno podpira, ker je namen tega društva le širiti kulturo duha in srea neglede na različne stanje, narodnosti itd.

MALI OGLASI.

Službe.

Za Zagorje

in okolico išče uprava našega lista spretno raznašalce oz. kolporterje. Oglasiti se je pisмено na upravo »Delavske Politike« v Ljubljani. 23

Razno.

Kupim dobro, pristno belo in rdeče

vino

dolenjskih in štajerskih gor. Ponudbe pod »Vino« na upravo »Delavske Politike«. 49

Sodavičarska naprava

se proda. Pisma pod »Sodavičar na upravo lista«. 46

Vinograd

z zidanico blizu Litije se proda. Pisma pod »Zidanica« na upravo lista. 48

Sode

od 1500 l do 3000 l kupim. Ponudbe pog »Sodi« na upravo lista. 76

BERITE!

Lovro Kuhar: Povesti.

Abditus: Predhodniki današnjega socializma in komunizma.

Zadružni koledar za leto 1926.

„Pod lipo“, družinski mesečnik.

Naroča se: Zadružna založba v Ljubljani, Aleksandrova 5

Kupujte srečke državne razredne loterije pri

Zadružni banki v Ljubljani
Aleksandrova cesta 5.

Glavni dobitok Din 1.900.000.—.
Vsaka druga srečka zadene!

Cena: cela srečka Din 80.—, polovica srečke
Din 40.—, četrtina srečke Din 20.—.

Naročilo potom dopisnice zadošča.

Predno se zavaruješ
za življenje ali predno zavaruješ svojo hišo, pohištvo, svoje polje, svojo delavnico
vprašaj za svet
„Splošno zavarovalno zadrugo“ v Ljubljani
ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 5 levo I. Z. Z. O. Z. ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 5 levo